

ŠTO VAM DONOSIMO U OVOM BROJU?

Kratak pregled aktivnosti
Zelene Istre tijekom
prosinca i siječnja:

- Prosvjedna šetnja Pulom
- Predavanja o vrijednostima rta Kamenjaka
- EDEN u Istri s nastavnicima
- Srednjoškolci o pulskim parkovima
- Gostovanje na TV NIT
- Patrola Zelene Istre
- "Parlaonica" o golfizaciji Istre

ZELENI TELEFON

Tijekom **prosinca** primili smo 16 prijava građana na Zeleni telefon, i to: buka: 1, olupine: 2, otpad: 3, razno: 3, rudarenje: 1, šume: 1, zelene površine: 2, životinje: 3.

Tijekom **siječnja** primili smo 15 prijava građana na Zeleni telefon, i to: razno: 5, šume: 1, otpad: 3, zelenilo: 3, rudarenje: 1, gradnja: 1, zračenje: 1 i životinje: 1.

Više o slučajevima pročitajte na str. 5 i 6.

BUČNO NE GRADNJI U PARKOVIMA

Inicijativa građana "Volim Pulu!" organizirala je 20. siječnja 2007. prosvjednu šetnju kojom je htjela iskazati **protivljenje namjeravanoj gradnji u pulskim parkovima**. Gradovi razvijenih zemalja diče se bogatim i očuvanim parkovima u samim središtima gradova, oni su uvidjeli značaj i blagodati tih zelenih oaza kao mjesta za odmor, dječju igru i druženje starih i mladih. Umjesto da slijedi taj primjer, gradska vlast je pulskim parkovima namijenila nešto sasvim drugo – njihovo korištenje kao gradilišta zgrada i hotela...

Dvjestotinjak sudionika, od klinaca preko mladih i studenata pa sve do umirovljenika okupilo se u povorku u Parku grada Graza i bučno krenulo prema Forumu želeći iskazati svoj stav prema tako zamišljenoj budućnosti pulskih zelenih oaza. **Na Forumu smo na stupove gradske palače simbolično (da, jer su ga zaštitari skinuli nakon pune 3 minute!) izvjesili transparent s natpisom "DOSTA! Gradnjom u parkovima dobivaju pojedinci, a gubi zajednica!"**. Na vrata gradske palače zakačili smo fotokopije novčanica kojima smo vlasti poručili da je potkupljiva kada tako širokogrudno izlazi u susret privatnom interesu, nauštrb potreba većine. Nakon toga smo se uputili ulicom Sergijevaca prema Narodnom trgu i potom natrag prema Trgu Portarata, cijelo vrijeme stvarajući zaglušujuću buku bubnjevima i pištaljkama. Putem smo prolaznicima podijelili letke koji upozoravaju na činjenicu da se prijedlog izmjena Provedbenog urbanističkog plana "Stari grad Pula" uskoro treba donijeti na Gradskom vijeću. Poput plana na snazi, i izmjenama plana predviđa se gradnja zgrada i hotela u parkovima. Okupljeni prosvjednici jasno su porukama poput "Parkovi građanima, a ne građevinskim poduzetnicima" i "Dosta nam je betona do plafona" poručili vlasti da ne žele dopustiti da se Puljanima u tišini otmu parkovi. **Ovom je akcijom inicijativa građana "Volim Pulu!" gradskim vijećnicima/cama još jednom poručila neka onemogućuje gradnju u pulskim parkovima**. Na potezu je Gradsko vijeće, koje će uskoro odlučivati hoće li se upisati među one u povijesti Pule koji su svojim djelovanjem omogućili da se nakon 60 godina postojanja zabetoniraju gradski parkovi.

Milena Radošević

POUČNOM STAZOM...

Prosinac 2006. Zagovarajući nužnost kreiranja sadržaja za održive oblike turizma u Značajnom krajobrazu Donji Kamenjak i medulinski arhipelag, udruga Zelena Istra je u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima u općini Medulin "Kamenjak" osmislila i realizirala Poučnu stazu prirodnih i paleontoloških vrijednosti tog zaštićenog područja - dodatni sadržaj

za posjetitelje, ali i vrijedan instrument za školu u prirodi. **Prezentacijska predavanja o poučnoj stazi održali smo u 7 osnovnih škola južne Istre**, od čega je u prosincu održano 4: OŠ Tone Peruško 11.12., OŠ Šijana 15.12., OŠ Veli vrh i Ližnjan 19.12.

Ingrid Ugussi, Nediljko Landeka

ODRŽANA RADIONICA ZA IZRADU DIDAKTIČKIH MATERIJALA

EDEN U ISTRI

9.12.2006. Od rujna do prosinca 2006. trajala su predavanja i radionice koje smo organizirali za nastavnike osnovnih škola u sklopu projekta "Edukacija Djece Edukacijom Nastavnika u Istri". Teme predavanja bile su: lokalne prirodne vrijednosti, održivi razvoj, upravljanje otpadom i prostorno planiranje i devastacija prostora. Ovim

projektom Zelena Istra nastavlja dugogodišnju praksu edukacije učenika osnovnih škola. Novost je metoda: do sada smo direktnom edukacijom djece putem radionica postizali učinak ograničen na broj sudionika radionica ili predavanja. Projektom "EDEN u Istri" višestruko ćemo multiplicirati taj efekt i to edukacijom nastavnika, koji će onda svoje znanje prenositi sadašnjim i budućim školskim generacijama. Nakon edukacije nastavnika putem predavanja, na radionicama smo iskoristili njihovo iskustvo za pripremu najprikladnijih didaktičkih instrumenata za prijenos stečenog znanja djeci. Na taj su način osmišljena pomagala za nastavu: magnetne karte Istre za igru/učenje o prirodnim vrijednostima Istre te *puzzle* i mape za upoznavanje djece sa značenjem održivog razvoja, s pravilnim postupanjem s otpadom i nimalo jednostavnim konceptima prostornog planiranja u službi očuvanja prostora.

Vesna Petrović, Iva Kendelić

SREDNJOŠKOLCI DIJAGNOSTICIRALI BOLEST: *HORROR PARQUI* - STRAH OD PARKOVA

PUNA JE PULA... MLADIH U PARKOVIMA

5.12.2006. Učenici pulske Gimnazije i Strukovne škole pozvali su 15. prosinca aktivisticu Zelene Istre u šetnju pulskim gradskim parkovima, želeći čuti o planovima za budućnost svojih/naših parkova. Krenuli su od zelene površine u Amfiteatarskoj ulici (kod sidra) i Titovog parka, u kojima se planira izgradnja dva hotela, rivom došli do Parka mladenaca, koji Grad želi pretvoriti u zgradu i stigli

do Parka grada Graza, na kojem se, nakon arheoloških istraživanja, dopušta gradnja 22 zgrade. Obilazak se ubrzo pretvorio u prosvjed učenika protiv pretvaranje javnih, naročito zelenih, površina u privatne. "Upravo su parkovi mjesta", kažu, "koja danas koristimo za okupljanje i druženje." Ostali komentari odnosili su se na nelogičnost vraćanja gradu izgleda koji je imao početkom prošlog

stoljeća. Ironično su primijetili da izgleda kao da vlast u gradu pati od straha od praznog prostora - smislivši i inačicu pojma *horror vacui* - *horror parqui*, strah od parkova. Pohod je završio odlukom

učenika da o svojem protivljenju betoniranju parkova informiraju javnost i gradonačelnika.

Dušica Radojčić

LOŠA I NEODGOVORNA PRAKSA GOSPODARENJA OPASNIM OTPADOM U LUKAMA

PATROLA U PULSKOJ LUCI

14.12.2006. Izlaskom na teren 14. prosinca željeli smo **javnost upozoriti na lošu praksu gospodarenja opasnim otpadom na primjeru poduzeća koja djeluju u pulskoj luci.** Svako poduzeće zakonski je dužno prijaviti količine i vrste opasnog otpada koje proizvede županijskom Odsjeku za zaštitu okoliša koji vodi Katastar emisija u okoliš.

No, od petnaestak poduzeća koja se u pulskoj luci bave različitim djelatnostima (metalna industrija, brodogradilišta, tekstilna industrija, izrada stolica i bicikala, ventilacijskih sustava i dr.) i koja proizvode **velike količine opasnog otpada poput motornog ulja, maziva, boja i lakova, emulzija, otpadnih kemikalija i sl. samo je 6 poduzeća u 2006. taj otpad prijavilo u Katastar i time dokazalo propisno zbrinjavanje!**

Ostali otpad koji nije propisno predan specijaliziranim sakupljačima najčešće završava u moru, na odlagalištu komunalnog otpada ili na divljim odlagalištima! Zabrinjavajući je to pokazatelj koliko poduzeća ozbiljno shvaćaju svoju zakonsku obavezu odgovornog postupanja s opasnim otpadom, svoju društvenu odgovornost i

rizike koje nosi zagađenje okoliša toksičnim tvarima. Naime, ukoliko te tvari uđu u biološki lanac mogu uzrokovati obolijevanje ljudi i štetno djelovati na ostali živi svijet, a svakodnevni smo svjedoci sve veće učestalosti pojave malignih bolesti.

Kada uzmemo u obzir da izvješće Agencije za zaštitu okoliša o količinama opasnog otpada navodi da je **"u Istarskoj županiji 2004. proizvedeno 3.568 tona opasnog otpada - neizbježno je zabrinuti se kamo završava neprijavljeni opasni otpad i kakvo stravično zagađenje okoliša može uzrokovati, a kojeg još nismo ni svjesni."**

Odgovornost za otpad mora snositi proizvođač, koji je dužan pokriti troškove njegova zbrinjavanja, na što ukazuje i *Strategija gospodarenja otpadom*: "Proizvođač otpada podmiruje sve troškove preventivnih mjera i mjera zbrinjavanja otpada...". **Stoga apeliramo na poduzeća da se jave u županijski Odsjek za zaštitu okoliša i prijave opasan otpad koji u njihovoj djelatnosti nastaje.** Izvor podataka: Lučka uprava Pula, Odsjek za zaštitu okoliša IŽ, AZO (www.azo.hr)

Milena Radošević

GOSTOVANJE U TV NIT-OVOJ EMISIJI

PRAVI POTEZ

9.1.2007. Predsjednica Zelene Istre i Christian Gallo, dipl. ing. šumarstva bili su gosti TV NIT-ove emisije "Pravi potez" novinarka Tijane Vukić, posvećene planiranoj gradnji u pulskim parkovima. Oba su gosta izrazila snažno protivljenje takvim planovima, argumentirajući svoje stavove, između ostalog, i 15-minutnom video-snimkom razgovora s građanima Pule o gradnji u parkovima, koju je

izradila Monteparadiso Videofarma. Čuđenje, zgražanje i protivljenje nisu izrazili samo anketirani Puljani i Puljanke, nego i svi gledatelji koji su se telefonskim pozivima uključivali u emisiju. Predsjednica Zelene Istre iskoristila je priliku da najavi održavanje prosvjeda protiv izgradnje u parkovima, 19. siječnja u organizaciji Inicijative građana "Volim Pulu!".

Dušica Radojčić

LUKE ZA BUDUĆNOST

16.1.2007. Zelena Istra je konferenciju o zbrinjavanju opasnog otpada iz luka i brodogradilišta organizirala u okviru projekta "Prekogranični koncept 4R+3E", koji udruga provodi s tri slovenske udruge partnera **s ciljem unaprjeđenja gospodarenja otpadom u susjednim regijama Slovenije i Hrvatske.** Vrlo dobar odaziv sudionika - stručnjaka iz 3 sjevernojadranske države pokazao je da smo dobro procijenili **potrebu za stvaranjem prekograničnih kontakata, razmjenom iskustava i unaprjeđenjem prakse.** U uvodnom dijelu konferencije govorile su predstavnice MZOPUG, Područne jedinice za zaštitu mora i priobalja i Fonda za zaštitu okoliša i

energetsku učinkovitost, a među izlagačima na konferenciji bili su predstavnici pulskog i riječkog brodogradilišta i lučkih uprava, koparske luke, tršćanske lučke kapetanije, Konzorcija za industrijski razvoj iz Monfalconea i tvrtki Dezinsekcija iz Rijeke i Apo - usluge u zaštiti okoliša iz Zagreba. Interes za temu konferencije pokazala je brojna publika, među kojom su bili i predstavnici lokalne i regionalne uprave, tvrtki koje se bave prikupljanjem opasnog otpada, lučkih kapetanija itd. Na konferenciji su sudjelovali i kolege iz organizacije za zaštitu okoliša iz Italije - Legambiente FVG, s kojima već niz godina radimo na osvještavanju javnosti o potrebi zaštite Sjevernog Jadrana, zagovarajući nužnost participativnog prekograničnog modela kreiranja zajedničke budućnosti za to područje. Od uspostavljanja prekogranične komunikacije i suradnje na regionalnoj razini po pitanju postupanja s opasnim otpadom iz luka i brodogradilišta Zelena Istra očekuje da dugoročno rezultira primjenom najboljih praksi u vrlo osjetljivom Sjevernom Jadranu, ali i da olakša procese integracije Hrvatske u Europsku uniju.

Dušica Radojčić

"PARLAONICA": JAČI ARGUMENTI PROTIVNIKA PRETJERANE I NEPROMIŠLJENE GOLFIZACIJE ISTRE

1 : 0 PROTIV GOLFA

19.1.2007. U subotu 19. siječnja na 2. je programu HTV-a emitirana "Parlaonica" na temu golfa u Istri. Radi se o emisiji u kojoj gostuju srednjoškolci; podijeljeni u afirmacijsku i negacijsku skupinu na zadanu temu, pokušavaju pobijediti u igri zagovaranja svojih stavova. Predsjednica Zelene Istre, Dušica Radojčić i Korado Korlević iz višnjanske zvjezdarnice bili su gosti grupe iz pazinske gimnazije, koji su branili tezu da su

postojeći planovi golfizacije Istre pretjerani i opasni za budućnost Istre. Suprotnu skupinu iz iste škole, koja je pokušavala dokazati prednosti golfizacije Istre, poduprli su direktor županijske agencije za razvoj golfa Branko Curić i predstavnica zagrebačkog Golf Country Cluba. Temeljem odluke "porote" "Parlaonice", **pobjedu su odnijeli srčani protivnici golfa.**

Dušica Radojčić

Zeleni telefon

...u prosincu 2006. primili smo 16 prijava građana na Zeleni telefon, i to: buka: 1, olupine: 2, otpad: 3, razno: 3, rudarenje: 1, šume: 1, zelene površine: 2, životinje: 3.

TAJNE ZEMLJE

Za razliku od ostalih "razvikanih" problema na području zaštite okoliša, iskapanje površinskog (humusnog) sloja zemlje u svrhu prodaje neobičan je i "neprimjetan" problem, koji vrlo rijetko dolazi na tapet nadležnih inspekcijskih službi.

Tako smo po prvi put u ovoj godini primili poziv o slučaju koji se odnosio na **iskapanje (do 3m dubine) poljoprivredne zemlje na području Nedešćine, koju je potom vlasnik prodavao.** Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 66/01) jasno govori da su takve aktivnosti strogo zabranjene i da će njeni počinitelji biti novčano kažnjeni. U cilju sprječavanja erozije tla, zabranjeno je skidanje humusnog odnosno oraničnog sloja poljoprivrednog zemljišta. Problem je u "skromnim" novčanim sankcijama od svega 1000 kn, koje ne mogu odvratiti počinitelje jer je dobit od prodaje zasigurno veća. Vezano za naš slučaj, razgovarali smo sa Poljoprivrednom inspektoricom u Labinu, koja se zauzela u rješavanju tog slučaja.

S.O.S. ZA LOKVE

Potaknuti prijavljenim slučajem u selu Kersani, Općine Svetvinčenat, gdje izgradnja nove prometnice u neposrednoj blizini lokve predstavlja potencijalnu opasnost za opstanak života njene flore i faune, želja nam je približiti čitateljima ovog članka važnost tog problema diljem Istre.

Mnogobrojna i sve učestalija izgradnja građevinskih objekata i cestovnih mreža u Istarskoj županiji razlog

su nekontroliranog djelomičnog zatrpavanja ili potpunog uništavanja lokvi, čije je očuvanje presudno za opstanak bioraznolikosti kojima ta staništa obiluju. Ugrožavanju tih staništa mogu dodatno doprinijeti i različite ljudske aktivnosti u njihovoj neposrednoj blizini kao i slijevanje oborinskih voda koje se mogu pokazati kobnima za njihov opstanak. Kao što smo napomenuli, lokve su vlažna staništa koja obiluju zaštićenim životinjskim vrstama, stoga bi trebao postojati interes da se ta prirodna dobra zaštite kako bi se spriječilo njihovo ugrožavanje na bilo koji način. Osim što su vlažna staništa mnogih ugroženih vrsta (posebno vodozemaca i gmazova), lokve se nalaze na Ramsarskom popisu i spadaju u najugroženiji tip staništa u Hrvatskoj upravo zbog ljudske djelatnosti i zanemarivanja. Razlog sve manjeg broja životinja iz skupine vodozemaca i gmazova najvećim je dijelom nestanak staništa i mrjestilišta. Barska kornjača (*Emys orbicularis*) se u Hrvatskoj nalazi na Crvenom popisu te je potrebno obratiti veliku pozornost njenoj zaštiti.

Dok su u Istri revitalizaciju lokvi već započeli provoditi neki gradovi poput Rovinja, upozorenjem o njihovoj važnosti, želimo potaknuti i ostale gradove da na vrijeme započnu s aktivnostima u smjeru zaštite i revitalizacije vlastitih slatkovodnih staništa, kako bi napokon, kao dio prirodne i kulturne baštine ovoga kraja, dobila mjesto koje zaslužuju.

...u siječnju 2007. primili smo 15 prijava građana na Zeleni telefon, i to: razno: 5, šume: 1, otpad: 3, zelenilo: 3, rudarenje: 1, gradnja: 1, zračenje: 1, životinje: 1.

Nekoliko poziva odnosilo se na pitanje o tome gdje se mogu odložiti upotrijebljena motorna ulja. Motorno ulje spada u opasni otpad, pa se i njegovo zbrinjavanje razlikuje od ostale vrste moglo otpada. Izlivanje motornih ulja u tlo ili u kanalizaciju bi se riješiti na vrlo jednostavan način, samo kada bi pojedine općine pokazale i najmanji interes: kupnjom adekvatnih spremnika, kao što je to učinila Općina Medulin i Grad Pula (u suradnji sa Zelenom Istrom), dali bi svojim stanovnicima mogućnost pravilnog zbrinjavanja tog, po vode i tlo, vrlo opasnog otpada.

Tema koja neprekidno uznemiruje naše sugrađane je sječa stabala na javnim i privatnim površinama. Stabla se sijeku i kada bi se to moglo izbjeći, prilikom građevinskih radova uopće se ne vodi briga

o očuvanju obližnjih stabala, dozvole za sječu izdaju se pod uvjetom zamjenske sadnje, za koju je vrlo teško utvrditi gdje se i kada, ako se uopće i događa. Dodamo li tome sječu stabala na posljednjoj zelenoj površini u industrijskoj zoni pulske luke, planove s gradskim parkovima, jasno je da u Gradu Puli nema nikoga tko o zelenom gradskom bogatstvu vodi računa na primjereni način.

Ljudi nas i dalje zovu kako bi doznali nešto više o pulskom urbanističkim planovima. Jedino što im je jasno je da ništa ne razumiju. I u tome smo se složili; ni mi ne razumijemo kako je moguće da Grad Pula namjerava svoje parkove i veliki dio priobalja betonirati.

Marina Belas

..... neustrašivi prekršitelj zakona nije pokleknuo ni naredbi građevinske inspekcije

Jedan od najznačajnijih slučajeva koji je u posljednje vrijeme prijavljen na Zeleni telefon bio je onaj koji se odnosio na bespravnu gradnju tik uz more na Rtu Sočaj u Peruškima.

Zahvaljujući inicijativi jednog savjesnog građanina te našom istovremenom reakcijom, kao i zainteresiranošću Općine Marčana, na lokaciju u neurbaniziranoj zoni, gdje se odvijala bespravna gradnja, građevinska inspekcija je izašla na uvid u vrlo kratkom roku. Prilikom utvrđivanja kršenja zakona inspekcija je obustavila radove nalogom za zatvaranje gradilišta čime je spriječena devastacija prostora nažalost bila samo privremena.

Svega tri mjeseca nakon službenog zatvaranja gradilišta, 29.01.2007, doznajemo da je neustrašivi prekršitelj ponovno započeo s radovima i da se devastacija prostora i dalje nastavlja.

Gradnja novog kamenog zida i popločenje obale, što

je prethodno zahtijevalo uništavanje stijena, tek su neki od primjera bahatog ponašanja pojedinca, koji beskrupulozno raspolaže zajedničkim pomorskim dobrom.

Kao i prilikom prve dostigle prijave na naš Zeleni telefon, brzo smo reagirali i ovoga puta direktno kontaktirali građevinsku inspekciju, kojoj smo prosljedili prijavu i od koje očekujemo skori izlazak na teren.

Uz nadu da ćete u idućem broju našeg mjesečnika moći pročitati konačno rješenje slučaja i mjere koje je građevinska inspekcija poduzela, ovom Vas prilikom pozivamo da nam prilikom svjedočenja sličnih *horror* prizorima devastiranja okoliša prijavite slučajeve kako bismo zajedničkom suradnjom uspjeli u očuvanju zajedničkog dobra.

zelena istra

Zelena Istra
Gajeva 3, 52100 Pula
tel./fax. +385 52 506 065
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
www.zelena-istra.hr